

Handläggare
Jonas Hedenström
Telefon: 0850829470

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2020-12-17

Hur ser handlingsplanen ut för att minska det väntade överskottet i 2020 års budget?

Svar på skrivelse från Elvir Kazinic m.fl. (S)

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

I skrivelse av Elvir Kazinic (S), ställs ett antal frågor om nämndens budget, uppföljning och prognos av densamma. Vidare efterfrågas en redogörelse och status för det åtgärds paket som förvaltningen framarbetat då nämnden redovisar ett prognostiserat överskott för året.

Covid-19 har i likhet med övriga stadsdelsnämnder påverkat verksamhet och ekonomi. Förvaltningen har redovisat ett prognostiserat överskott i tertiärrapport 2. I detta ärende ges förklaringar till avvikelser inom verksamheterna närmare. Vidare ges en förklaring i stadens styrning och precisering av relevanta åtgärder som förvaltningen planerar genomföra med anledning av det beräknade överskottet.

Bakgrund

Covid-19 har under 2020 haft stor påverkan på nämndens verksamhet och ekonomiska förutsättningar. En konsekvens är att vissa verksamheter och tjänster inte nyttjats av brukarna inom stadsdelsområdet, trots att service erbjudits. Utöver ovanstående har flera statsbidrag av betydande storlek kommunicerats och fördelats sent under året, vilket har medfört att nämnden, i likhet med flera andra stadsdelsnämnder, redovisat ett prognostiserat överskott i tertiärrapport 2.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av ekonomienheten inom administrativa avdelningen.

Ärendet

Elvir Kazinic (S) har tagit fram en skrivelse där han beskriver en oro över förvaltningens prognostiserade överskott. I sammanhanget ställer skribenten ett antal frågor och antaganden kopplat till ekonomisk statistik, hur verksamhet påverkats av pandemin, samt vilka åtgärder förvaltningen planerar vidta kopplat till det prognostiserade överskottet. I sammanhanget undrar skribenten även om hur det kommer sig att det prognostiserade överskottet tillkännages först i samband med augustiprognosen i samband med tertialrapport 2. Vidare vill skribenten fördjupa sig i hur de åtgärdspaket som förvaltningen planerar genomföra under året för att göra nödvändiga åtgärder och insatser består av, samt status för dessa.

I skrivelsen uttrycks följande frågor som Elvir Kazinic (S) önskar få svar på:

- Hur mycket av förvaltningens överskott kan hänföras till den kompensation som regeringen utlovat för kommunernas merkostnader på grund av pandemin?
- Att prognostiserat överskott lyfts först i samband med tertialrapport 2.
- Hur mycket av förvaltningens överskott beror på andra faktorer såsom beslutad men inte genomförd verksamhet?
- Vilka åtgärder inryms i förvaltningens handlingsplan och vilka verksamheter berörs?

Synpunkter och förslag

2020 har varit ett år som omgärdats av oklara förutsättningar, osäkerhetsfaktorer och en oro för stadsdelsområdets invånare, vilket medfört att förvaltningen lagt ner stora resurser på att vidta adekvata åtgärder för att invånarna, trots rådande förhållanden, ska få så en så god service och omsorg som möjligt.

Stadens nämnder redovisar månatliga prognoser där bokförda intäkter och kostnader, samt uppskattade intäkter och kostnader på årsbasis beräknas. Enligt kommunfullmäktiges krav på en ekonomi i balans ska en nämnd säkerställa att inga underskott uppstår, vilket är av yttersta vikt. Emellertid är inte heller överskott önskvärt eftersom att fördelade resurser ska komma invånarna tillhanda. Detta medför att vid sannolika överskott vidtar förvaltningen åtgärder för att minska dessa. Det är först när det är uppenbart att ett det beräknade överskottet inte kan åtgärdas fullt ut som förvaltningen redovisar en avvikande prognos, per den sista december det aktuella året. Att göra det tidigt under året skulle vara

en indikation om att förvaltningen inte vidtar adekvata åtgärder, vilket inte är fallet för förvaltningen.

I förvaltningens löpande månadsprognoser har det i analyserna framgått tydligt att prognosen har varit behäftad med stor osäkerhet. Det finns många förklaringar till det vilket beskrivits i månadsrapporter, samt tertialrapport 1. Ett par huvudsakliga faktorer är betydande statsbidrag såsom ersättning för covid-19 kostnader inom verksamhetsområdena äldre, funktionsnedsättning och socialpsykiatri som har kommunicerats sent, både när det kommer till principer och nivå för ersättning som fortfarande i november inte är beslutade. Förvaltningen har sökt ersättning om sammanlagt 22 mnkr. Stadsledningskontoret har informerat om att förvaltningarna kommer att erhålla ersättning utifrån alternativa nivåer, vilka är 45,7 procent, eller 91,4 procent av sökta beloppet. Beslut om detta har ännu inte fattas, vilket belyser utmaningen att göra en realistisk prognos då det skiljer drygt 10 mnkr beroende på vilket procentsats som sökt belopp kommer att återbetalas utifrån. Vidare erhåller förvaltningen 14,5 mnkr för ersättning för sjuklönekostnader, där principerna för beräkningen av denna ersättning har ändrats löpande av staten.

Det är komplext att förmedla en kvantitativ totalbild över vad utebliven beslutad verksamhet för år 2020 uppgår till. Förvaltningen har, med undantag för vissa arbetsmarknadsåtgärder, bedrivit och erbjudit invånarna den verksamhet och service som beslutats om i årets verksamhetsplan. Emellertid har inte den service som erbjudits nyttjats fullt ut. Den lagda budgeten är beslutad utifrån att genomföra verksamheten som budgeten motsvarar. Det bästa sättet att belysa det är jämförelse av kostnader mellan åren för verksamheter där covid-19 haft stor påverkan.

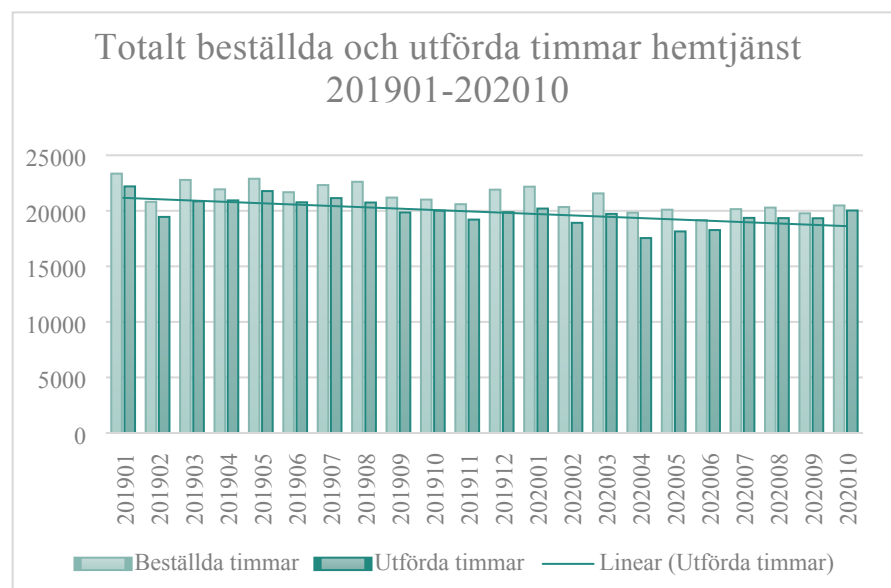
Som förvaltningen lyft fram i månads- och tertialrapporter har förvaltningens tjänster och omvårdnad inte ianspråktagits i normal utsträckning mot bakgrund av covid-19, trots förvaltningen i sina verksamheter erbjudit det. Detta har medfört att nettokostnaderna i många verksamheter har sjunkit. Elvir Kazinic (S) framhåller behovet av analys inom äldreomsorgen, där djupare analys för beställarenheten och hemtjänsten ges nedan, vilket också ger en uppfattning om att i en månadsrapport kan inte alla delar av förvaltningens covid-19 påverkade verksamheter analyseras och redogöras för i detalj, då ekonomiska månadsrapportering skulle få en orimligt stor omfattning.

Beställaren äldreomsorgen

Beställarenheten har under verksamhetsåret prognostiserat ett överskott på grund av pandemin. I texten nedan kommer det en utförligare beskrivning om vilka insatser som står för överskottet och hur dessa insatser skiljer sig mot verksamhetsåret 2019.

Hemtjänsten

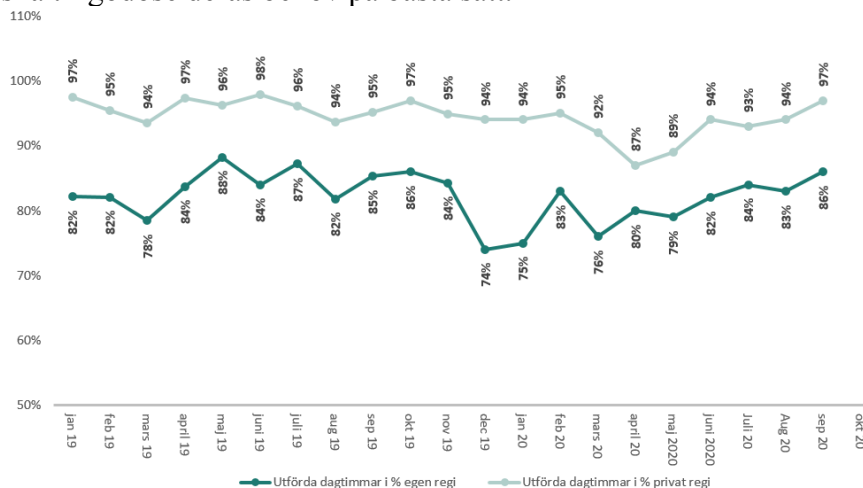
Inom hemtjänst har äldre valt att avstå insatser under pågående pandemi. Detta har inneburit att samtliga hemtjänstutförare, i egen regi och i privat haft en lägre utförandegrad under verksamhetsåret. Diagrammet nedan visar antal beställda hemtjänsttimmar under 2019 i jämförelse mot 2020. I och med Covid-19 har ett gap på utfall antal beställda timmar 2019 och utfall antal beställda timmar 2020 uppstått. Snitt beställda timmar 2019 var 199 547 timmar men enbart 186 429 timmar 2020. Detta motsvarar en genomsnittlig månadskostnad för hemtjänsten under 2019 med 8,8 mnkr och för 2020 är månadskostnaden för hemtjänst 8,2 mnkr per månad, vilket ger en kostnadsminskning om 0,6 tkr i månaden för beställarenheten äldreomsorg.

Diagrammet nedan illustrerar utförandegraden för kommunens egna utförare i relation till privata utförare. Utförarnas underskott under året kan härledas till minskade intäkter och permanenta personalkostnader. Diagrammet styrker även Elvir Kazinic (S) skrivelse att många äldre av rädsla för pandemin har pausat sina biståndsinsatser och anhöriga har till en större utsträckning vårdats i hemmet.

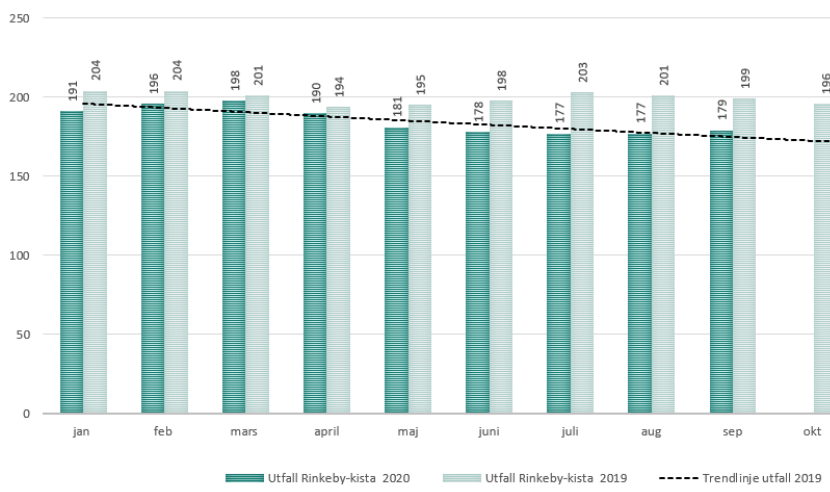
Hemtjänsten har under hösten fortsatt fått minskade intäkter som beror på att nya brukare inte har tillkommit och ett flertal äldre som

haft insatser, har valt att avstå insatser under pågående pandemi. Hemtjänstutföraren har pågående samtal och uppföljningar med äldre och anhörig för att samtala kring rädslan och hur personalen ska tillgodose deras behov på bästa sätt.

Vård- och omsorgsboenden

Diagrammet nedan visar antal månadspersoner för beställarenheten. Diagrammet illustrerar att det finns en tydlig minskning under 2020 av antal gentemot 2019. Detta beror främst på ett minskat antal ansökningar av vård- och omsorgsboende samt antal bortgångar under pandemin. Vård- och omsorgsboende har genomsnittligen haft 200 personer månatligen under 2019 mot 179, 2020. En snittkostnad för vård- och omsorgsboende demens motsvarar 68 416 kr per månad, vilket ger en kostnadsminskning om 1,5 mnkr i månaden för beställarenheten inom äldreomsorgen sedan mars 2020.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning
 Administrativa avdelningen

Borgarfjordsgatan 14
 Box 7049
 164 07 Kista
 Växel 08-508 01 000
 Fax
 rinkeby-kista@stockholm.se
 stockholm.se

Vilka åtgärder inryms i förvaltningens handlingsplan och vilka verksamheter berörs?

Förvaltningen har arbetat fram ett stort åtgärds paket som inryms inom förvaltningens samtliga verksamheter. Samlade värdet på dessa åtgärder uppgår till drygt 20 mnkr och den verksamheten som har den största delen är stadsmiljöverksamheten där ett stort antal insatser påbörjats. Exempelvis kommer papperskorgarna inom området att bytas ut för att underlätta renhållningen, men även bänkar kommer att bytas ut eller rustas upp. Vidare har också ett större trädinventeringsprojekt påbörjats för att åtgärda sjuka träd, samt reovering av asfaltsvägar, som kommer att öka kostnaderna ytterligare. Ytterligare prioriterade satsningar har påbörjats för att rusta upp Rinkeby-Kistas förskolor. Inom förvaltningens avdelning för äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning, samt socialpsykiatri pågår ett brett spektra av satsningar som tack vare årets åtgärds paket har möjliggjorts såsom att vikarier har anställts över längre tid, förbättringar och upprustning av enheternas lokaler, inköp med syfte att underlätta för verksamheterna genom inköp av hand-check och liftar inom hemtjänsten och därutöver möbelinköp till dagverksamhet och gruppboheter.

Sammantaget görs ett stort antal insatser för året trots utmanande förutsättningar. Målsättningen är att genomföra dessa åtgärder men mot bakgrund av pandemin har vissa insatser försvårats med anledning av sjukdomsfall och svårighet att exempelvis anlita de externa entreprenörer som i många fall behöver utföra arbetet. Detta får också påverkan på förvaltningens planerade inköp av inventarier, möbler, etcetera som har bäring på investeringsbudgeten. Målsättningen är alltså att genomföra det som planerats men det finns risk att utmaningar med covid-19 vilket kan innebära att förvaltningen inte fullt ut kommer kunna realisera de satsningar som planerats.

Skrivelse av Elvir Kazinic (S) om ”Hur ser handlingsplanen ut för att minska det väntade överskottet i 2020 års budget?” anses besvarad med vad som sägs i förvaltningens tjänsteutlåtande.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning
Administrativa avdelningen

Borgarfjordsgatan 14
Box 7049
164 07 Kista
Växel 08-508 01 000
Fax
rinkeby-kista@stockholm.se
stockholm.se

Susanne Leinsköld
stadsdelsdirektör

Johan Hernman
administrativ chef

Bilaga

Skrivelse från Elvir Kazinic m.fl. (S)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Susanne Leinsköld, stadsdelsdirektör	2020-12-03
Johan Hernman, administrativ chef	2020-12-02